Uradni list
Evropske unije

SL
Serija C

C/2026/3239

2.7.2026

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Predlog uredbe Sveta o vzpostavitvi Programa za raziskave in usposabljanje Evropske skupnosti za atomsko energijo za obdobje 2028–2032, ki dopolnjuje okvirni program za raziskave in inovacije Obzorje Evropa ter zagotavlja prispevek Skupnosti k projektu ITER, in razveljavitvi Uredbe (Euratom) 2025/1304

(COM(2025) 594 final – 2025/0594 (NLE))

(C/2026/3239)

Poročevalka: **Alena MASTANTUONO**

Svetovalka	Tellervo KYLÄ-HARAKKA-RUONALA (za poročevalko I. skupine)
Zakonodajni postopek	EU Law Tracker
Zaprosilo	Svet Evropske unije, 24. 9. 2025
Pravna podlaga	člen 40 Pogodbe Euratom
Dokumenta Evropske komisije	COM(2025) 594 final povzetek COM(2025) 594 final
Pristojnost	strokovna skupina za promet, energijo, infrastrukturo in informacijsko družbo
Datum sprejetja na seji strokovne skupine	9. 3. 2026
Datum sprejetja na plenarnem zasedanju	18. 3. 2026
Plenarno zasedanje št.	604
Rezultat glasovanja (za/proti/vzdržani)	209/1/5

1. PRIPOROČILA

EVROPSKI EKONOMSKO-SOCIALNI ODBOR (EESO)

1.1 **pozdravlja** predlagani program za raziskave in usposabljanje Evropske skupnosti za atomsko energijo za obdobje 2028–2032 (v nadaljnjem besedilu: program) in poudarja njegovo večplastno vlogo pri spodbujanju konkurenčnosti, varnosti in trajnostnosti; v ta namen poudarja, da je treba zagotoviti ustrezno financiranje programa in razširiti nabor naložb, od temeljnih raziskav do obsežnega uvajanja;

1.2 **meni**, da je treba poleg financiranja EU povečati tudi financiranje držav članic in izkoristiti zasebno financiranje; poziva k ustreznemu financiranju podjetij vseh velikosti in vključevanju različnih akterjev v skupna in čezmejna partnerstva na področju raziskav in inovacij, s čimer se bosta povečali konkurenčnost evropskih industrijskih ekosistemov in gospodarska varnost EU;

1.3 **poudarja** pomen mednarodnega sodelovanja pri razvoju novih tehnologij in rešitev, hkrati pa priznava potrebo po ustreznem ocenjevanju in obvladovanju tveganja, da bi se izključile tretje osebe, ki ne izpolnjujejo splošnih meril programa, temelječih na vrednotah in varnosti, ter da bi se pri sodelovanju zaščitili gospodarski in varnostni interesi EU, tudi v smislu finančnih vidikov in uporabe rezultatov;

1.4 **meni**, da je razvoj fuzijske energije ključna postavka financiranja v programu in da je pomembno podpreti vlogo EU v projektu ITER, s tem pa okrepiti evropski ekosistem fuzijske energije v svetovnem okviru ter pospešiti uvajanje in uporabo fuzijske energije na trgu v EU;

1.5 **poudarja**, da je potrebno ustrezno financiranje za razvoj drugih jedrskih tehnologij v energetskem sektorju, vključno z malimi in naprednimi modularnimi reaktorji, naprednimi gorivi in materiali ter varnimi rešitvami za ravnanje z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom, s posebnim poudarkom na jedrskem gorivnem ciklu;

1.6 **spodbuja** usmerjanje sredstev v razvoj in uvajanje jedrskih tehnologij za namene, ki niso vezani na proizvodnjo električne energije, kot so aplikacije v medicinskem, vesoljskem, kmetijskem in industrijskem sektorju; meni, da sta preprečevanje tveganj in pripravljenost ter zaščita ljudi in okolja pred varnostnimi tveganji medsektorska cilja programa, ter poziva k ozaveščanju o jedrskih vprašanjih s komunikacijo in sodelovanjem s predstavniki civilne družbe;

1.7 **poziva** k ustreznim naložbam v razvoj veščin in kompetenc na jedrskem področju, da bi zagotovili razpoložljivost največjih svetovnih talentov in usposobljene delovne sile; v ta namen priporoča vključevanje jedrskih vprašanj v izobraževanje na vseh ravneh in spodbujanje privlačnosti jedrskih poklicev, hkrati pa krepitev čezmejne mobilnosti in mreženja z raziskovalno in tehnološko infrastrukturo na visoki ravni;

1.8 **se zavzema**, da bi se za upravičence poenostavili vsi upravni elementi program ter vse faze postopkov prijave in dodeljevanja ter poziva, naj bodo postopki in delovni programi zlahka dostopni vsem potencialnim upravičencem, vključno z MSP;

1.9 **poudarja**, da je treba ustvariti močno sinergijo med programom, Evropskim skladom za konkurenčnost, programom Obzorje Evropa in drugimi ustreznimi skladi in programi EU, vključno s pristopom, usmerjenim v rezultate, ob upoštevanju posebnosti ekosistema in spoštovanju načela tehnološke nevtralnosti.

2. **POJASNILA**

Splošna utemeljitev

2.1 To mnenje EESO je najnovejše v nizu mnenj EESO o raziskovalnih in izobraževalnih programih Euratoma. Pred njim sta bili nazadnje sprejeti mnenji o programu za obdobje 2021–2025 ([1]) in o programu za obdobje 2026–2027 ([2]).

2.2 EESO je pred kratkim predložil tudi več drugih mnenj o jedrskem področju, ki so navedena v ustreznih točkah v nadaljevanju. Poleg tega EESO prispeva k pripravi novega večletnega finančnega okvira z več mnenji, od katerih sta za program najpomembnejši mnenje o Evropskem skladu za konkurenčnost ([3]) in mnenje o programu Obzorje Evropa ([4]).

Utemeljitev priporočila 1.1 (program)

2.3 Program je del svežnja naslednjega večletnega finančnega okvira in prispeva k več prednostnim nalogam EU, vključno s konkurenčnostjo in celovito varnostjo (pojem „celovito“ zajema različne razsežnosti varnosti). Konkretna cilja programa, tj. spodbujanje raziskav na področju varnih in inovativnih jedrskih tehnologij ter zagotavljanje s tem povezanih veščin in kadrov v EU, sta dobro utemeljena. Za izpolnjevanje vseh ciljev programa pa je treba poskrbeti, da bodo njegova finančna sredstva ustrezna za njegovo izvajanje.

([1]) UL C, C/2019/110, 22.3.2019.
([2]) UL C, C/2025/2968, 16.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2968/oj.
([3]) UL C, C/2026/873, 27.2.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/873/oj.
([4]) Mnenje EESO *Obzorje Evropa* (UL C, C/2026/1973, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1973/oj).

2.4 Hkrati je pomembno iskati sinergije z drugimi povezanimi skladi in programi EU (glej priporočilo 1.9), da bi zagotovili ustrezne naložbe v različnih fazah vlaganja, od temeljnih raziskav do inovacij in obsežnega uvajanja.

2.5 Povezovanje z drugimi skladi je potrebno tudi z vidika sredstev, saj okvirna finančna sredstva programa znašajo 6,7 milijarde EUR za pet let, kar ustreza manj kot 6 % sredstev za program Obzorje Evropa in manj kot 4 % sredstev za Evropski sklad za konkurenčnost za sedem let.

Utemeljitev priporočila 1.2 (notranje sodelovanje)

2.6 Glede na velike potrebe po naložbah na področju programa je treba poleg financiranja EU povečati tudi prizadevanja na ravni držav članic. Potreba po odzivanju na geopolitične, geoekonomske in okoljske izzive pomeni, da bi države članice morale povečati naložbe v raziskave in inovacije na splošno ter tudi v jedrsko znanost in tehnologije.

2.7 Pomembno je tudi, da se v ta namen uporabi zasebno financiranje ter da se javni in zasebni akterji vključijo v skupna ter čezmejna partnerstva na področju raziskav in inovacij, ki bi vključevala podjetja, raziskovalne ustanove, univerze in druge deležnike. Poleg velikih podjetij, ki prevladujejo v tem tržnem okolju, lahko tudi inovativna zagonska podjetja pomembno prispevajo k razvoju in uvajanju jedrske tehnologije v več delih vrednostnih verig. Vsestranska in čezmejna partnerstva so bistvena za krepitev evropskih industrijskih ekosistemov ter s tem splošne konkurenčnosti in gospodarske varnosti EU.

2.8 Močne tehnološke zmogljivosti so vse bolj ključne pri določanju globalnega vpliva in moči. Skupnost za jedrske raziskave v veliki meri sestavljajo velika podjetja in javni subjekti. Zato je ključnega pomena, da se zagotovijo zadostna sredstva za velike akterje in okrepijo njihova prizadevanja na področju raziskav, razvoja in inovacij. Hkrati je pomembno izboljšati vlogo manjših podjetij, kot so inovativna zagonska podjetja. V ta namen bi bilo treba določiti najvišjo stopnjo financiranja do 100 % za podjetja vseh velikosti v okviru raziskovalnih in inovacijskih ukrepov ter do 100 % za MSP in do 70 % za velika podjetja v okviru inovacijskih ukrepov.

Utemeljitev priporočila 1.3 (mednarodno sodelovanje)

2.9 Razvoj novih tehnologij in rešitev zahteva izjemna sredstva, ki niso mogoča brez mednarodnega sodelovanja. Zato je potrebno sodelovanje s tretjimi stranmi, da bi EU razvila svoje zmogljivosti in globalno vlogo na jedrskem področju.

2.10 Po drugi strani pa je treba ustrezno oceniti in obvladovati tveganja, povezana s sodelovanjem s tretjimi stranmi. Zagotoviti je treba, da bodo pri sodelovanju izpolnjeni gospodarski interesi EU v smislu prispevkov in koristi. Prav tako je ključnega pomena zaščititi gospodarsko varnost EU, od oskrbe s surovinami do zaščite pravic intelektualne lastnine.

2.11 Poleg pogojev za zaščito neposrednih gospodarskih in varnostnih interesov EU predlagana merila za sodelovanje tretjih držav v programu vključujejo tudi splošna merila, ki temeljijo na vrednotah. Ta bi bilo treba dosledno upoštevati ter izključiti države, ki jih ne izpolnjujejo ali pa kršijo mednarodna načela miru in varnosti.

Utemeljitev priporočila 1.4 (fuzijska energija)

2.12 Glede na ogromne možnosti, ki jih ponuja fuzijska energija, je bistveno, da se za njen napredek nameni dovolj sredstev. Za premagovanje znanstvenih, tehnoloških in tržnih ovir za njen razvoj in uvajanje bi bilo treba vse naložbene faze obravnavati kot celoto, od raziskav prek pilotnih projektov do obsežne uporabe in uvajanja, vključno s potrebno infrastrukturo. Prihodnje sporočilo Komisije o strategiji EU za jedrsko fuzijo bi moralo v ta namen zagotoviti celovit okvir.

2.13 Predlaga se, da se velik del proračuna programa (4 milijarde EUR) dodeli za prispevek EU k projektu ITER. To je glede na potrebo po pospešitvi uvajanja fuzijske energije na trg in krepitvi evropskega ekosistema upravičeno, dopolnjuje pa tudi pobudo programa Obzorje Evropa o t. i. epohalni fuziji, katere cilj je reševanje izzivov pri uvajanju fuzijske energije v omrežje EU.

Utemeljitev priporočila 1.5 (druge naložbe v jedrsko energijo)

2.14 Zaradi povečane potrebe po zanesljivosti oskrbe in razogljičenju energetskih sistemov je jedrska energija postala privlačnejša možnost pri proizvodnji energije, pri čemer države članice same izberejo svojo mešanico virov energije. Nadomeščanje fosilnih goriv z brezogljičnimi in nizkoogljičnimi viri energije ni zgolj vprašanje proizvodnje energije, temveč je pomembno tudi za prizadevanja različnih gospodarskih panog in drugih porabnikov energije za razogljičenje. Zahteva okrepljene naložbe v razvoj in uvajanje inovativnih, varnih in zanesljivih jedrskih tehnologij in sistemov, kot je navedeno v mnenju EESO ([5]) o sporočilu Komisije ([6]) o usmeritvenem jedrskem programu za leto 2025.

2.15 Mali in napredni modularni reaktorji so primeri tehnologij z vse večjim potencialom. Mali modularni reaktorji so priznani kot čista in prilagodljiva rešitev za proizvodnjo električne energije in toplote v stanovanjske in industrijske namene, vključno s proizvodnjo vodika. Cilj strateškega akcijskega načrta Evropskega industrijskega zavezništva za male modularne reaktorje ([7]) je uvesti tovrstne reaktorje in pomagati industriji EU, da raste in konkurira na svetovni ravni. Akcijski načrt je treba podpreti s sredstvi EU, vključno s programom Euratom, in ga uporabiti kot podlago za prihodnjo strategijo Evropske komisije za male modularne reaktorje.

2.16 Ker je s tehnologijami jedrske cepitve že mogoče kratkoročno, srednjeročno in dolgoročno podpirati podnebne cilje EU, si zaslužijo večje priznanje s povečanjem sredstev za cepitev ter z določitvijo 100-odstotnega koeficienta za blažitev podnebnih sprememb v skladu z uredbo o vzpostavitvi okvira za spremljanje proračunskih odhodkov in smotrnost proračuna ter drugih horizontalnih pravil za programe in dejavnosti Unije. Inovativni ukrepi, povezani s tehnologijami jedrske cepitve (mali modularni reaktorji, napredni modularni reaktorji, gorivni cikel itd.), bi morali biti upravičeni tudi do vključitve v epohalne projekte v okviru programa Obzorje Evropa.

2.17 Močno si je treba prizadevati tudi za varnejše ravnanje z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom ([8]). Potrebna so posebna prizadevanja za razvoj jedrskega gorivnega cikla, s čimer bi se odzvali na geopolitične izzive, povezane z varnostjo oskrbe z gorivom, in izboljšali okoljsko varnost. Glede na pomen varnega in nadzorovanega ravnanja z radioaktivnimi odpadki je treba povečati zmogljivost programa EURAD-2 (evropski skupni program za ravnanje z radioaktivnimi odpadki), da se bo z vključevanjem civilne družbe bolj dinamično odzival na razvijajoče se potrebe in spremembe politike na tem področju.

2.18 Na splošno je treba v programu upoštevati potrebe v celotni življenjski dobi jedrskih materialov, tehnologij in naprav, ki zajemajo oskrbo s surovinami, proizvodnjo, logistiko, razgradnjo in ravnanje z odpadki. Napredne rešitve so potrebne tudi za vzdrževanje in nadgradnjo varnega delovanja obstoječih obratov.

2.19 Prav tako je pomembno prepoznati in obravnavati različne akterje, ki delujejo v vrednostnih verigah. MSP imajo na primer ključno vlogo v številnih delih vrednostnih verig, povezanih z jedrskimi tehnologijami, in delujejo tudi v najrazličnejših sektorjih.

Utemeljitev priporočila 1.6 (uporaba, ki ni vezana na proizvodnjo električne energije)

2.20 Več pozornosti bi bilo treba nameniti priložnostim, ki jih jedrska znanost in tehnologije ponujajo v številnih sektorjih poleg proizvodnje električne energije, na primer uporaba ionizirajočega sevanja v zdravstvu in kmetijstvu, na področju vesolja in v industriji. Te so pomembne tudi za tiste države članice, ki v svoji mešanici virov energije ne uporabljajo jedrske energije.

2.21 V zdravstvu so radiološke in jedrske tehnologije posebno pomembne v boju proti raku na vseh njegovih stopnjah ter zajemajo odkrivanje, diagnosticiranje, zdravljenje in oskrbo. Da bi se odzvali na vse večje povpraševanje po radioizotopih v zdravstvu, je treba premagati več izzivov: veliko odvisnost od tretjih držav pri nekaterih ključnih izvornih materialih, staranje raziskovalnih reaktorjev, zamude pri načrtih za izgradnjo novih in neusklajeno izvajanje veljavne regulative, kot so jedrska, farmacevtska in prometna zakonodaja, po vsej EU.

([5]) UL C, C/2026/883, 27.2.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/883/oj.
([6]) COM(2025) 315 final.
([7]) *The strategic action plan by the European Alliance on Small Modular Reactors* (Strateški akcijski načrt Evropskega industrijskega zavezništva za male modularne reaktorje).
([8]) UL C, C/2025/110, 10.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/110/oj.

2.22 V zvezi s tem je potreben oprijemljiv napredek pri izvajanju strateške agende za uporabo medicinskega ionizirajočega sevanja (SAMIRA) in pobude za evropsko „radioizotopsko dolino“ (ERVI) v povezavi z evropskim načrtom za boj proti raku, vključno s prispevkom pobude ERVI k učinkovitejšemu odpravljanju odvisnosti ter krepitvi zmogljivosti za proizvodnjo visoko koncentriranega nizko obogatenega urana (HALEU) in zmogljivosti za stabilne izotope v Evropi ([9]).

2.23 Varstvo ljudi in okolja je treba obravnavati z medsektorskim pristopom v celotnem programu, tako na elektroenergetskem kot neelektroenergetskem področju. Čeprav mora biti preprečevanje varnostnih tveganj prednostna naloga, je treba ustrezna sredstva nameniti tudi izboljšanju pripravljenosti na izredne razmere, kot so radiološke nesreče. Prav tako je bistveno preprečiti varnostna tveganja, ki jih povzročata nezakonit prevoz in uporaba radioaktivnih snovi, ter se pripraviti na njih.

2.24 Glede na raznoliko vlogo jedrskih tehnologij v gospodarstvu in družbi je treba povečati ozaveščenost o jedrskih vprašanjih ter ciljih in rezultatih programa s komunikacijo in sodelovanjem z različnimi akterji civilne družbe, vključno s predstavniki podjetij, delavcev in državljanov na splošno.

Utemeljitev priporočila 1.7 (veščine in talenti)

2.25 Razpoložljivost svetovnih talentov na jedrskem področju je osnoven pogoj, da bi EU dosegla in ohranila močno vlogo v svetovnem okviru. To je mogoče doseči z visokošolskim izobraževanjem, skupaj z raziskovalnim in inovacijskim okoljem, ki spodbuja odličnost ter zagotavlja dostop do napredne raziskovalne in tehnološke infrastrukture. Pri tem ima ključno vlogo Skupno raziskovalno središče.

2.26 Poleg tega so za uspeh na jedrskem področju potrebni usposobljeni strokovnjaki in delovna sila za praktične naloge, od inšpektorjev in operativnih delavcev za elektrarne do medicinskega in zdravstvenega osebja. Zato je ključnega pomena, da se ustrezna sredstva programa namenijo spodbujanju razvoja veščin in kompetenc, kar mora dopolnjevati nacionalne naložbe v izobraževanje in usposabljanje.

2.27 Za razvoj in ohranjanje potrebne miselnosti, veščin in kompetenc je treba poleg splošnega ozaveščanja jedrska vprašanja vključiti v izobraževanje na vseh ravneh, od osnovnih šol do poklicnega usposabljanja in visokošolskega izobraževanja, to pa dopolniti s prilagojenim usposabljanjem na delovnem mestu. Izobraževanje na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike (STEM) je ena od osnov za nadaljnji razvoj veščin za vse.

2.28 Prav tako je treba spodbujati privlačnost jedrskih poklicev, zlasti med mladimi, in spodbujati ženske, da se pridružijo jedrskemu področju. Po analizi Mednarodne agencije za energijo ([10]) so plače v jedrskem sektorju druge najvišje v energetiki, takoj za naftnim in plinskim sektorjem. Delež žensk na vodilnih položajih v jedrskem sektorju kaže obetavne trende in je zdaj nad 25-odstotnim povprečjem za celotno gospodarstvo.

2.29 Za dopolnitev nacionalnih prizadevanj ter ustvarjanje sinergij in dodatnih koristi z vidika talentov in veščin je treba izboljšati sodelovanje med državami članicami. Enako velja za mednarodno sodelovanje, vključno z raziskovalnim sodelovanjem za povečanje znanstvene in tehnološke odličnosti ter izmenjavo strokovnega znanja pri praktičnih operacijah. Razpoložljivost in dostop do visokokakovostne raziskovalne in inovacijske infrastrukture sta ključnega pomena za povečanje mobilnosti in mrežnega povezovanja talentov.

Utemeljitev priporočila 1.8 (poenostavitev)

2.30 Poenostavitev mora biti splošen pristop, ki bo veljal za vse upravne elemente programa in vse faze postopka, od delovnih programov do postopkov prijave in dodeljevanja. Ukrepe za poenostavitev je treba izvajati predvsem z vidika upravičencev, pri čemer je treba zagotoviti, da bodo postopki in delovni programi zlahka dostopni in razumljivi za vse vrste upravičencev, vključno z MSP ([11]).

([9]) UL C, C/2024/4661, 9.8.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4661/oj.
([10]) Mednarodna agencija za energijo, World Energy Employment (Svetovna zaposlenost v energetiki), 2025.
([11]) Glej tudi UL C, C/2026/873, 27.2.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/873/oj.

2.31 Pomembno je še zagotoviti, da bosta struktura in upravljanje programa jasna in racionalizirana, kar bo upravičencem pomagalo tudi pri sledenju postopkom. Poleg tega so za potencialne upravičence ključna jasna in pregledna pravila za dodeljevanje sredstev ter spodbudno splošno okolje za financiranje, kar zahteva vzpostavitev ustreznega ravnotežja med predvidljivostjo in prožnostjo.

Utemeljitev priporočila 1.9 (sinergija)

2.32 V členu 7 predloga uredbe se predlaga krepitev sinergij med programom Euratom in drugimi programi EU, pri čemer je navedeno, da se lahko za posamezen projekt izkoristijo tako sredstva iz programa Euratom kot tudi drugi evropski viri financiranja. Okrepljena sinergija med različnimi instrumenti financiranja, kot so Evropski sklad za konkurenčnost, program Obzorje Evropa ter drugi ustrezni skladi in programi EU, je zelo dobrodošla. Ker je program povezan z vsemi štirimi sklopi politik Evropskega sklada za konkurenčnost, od čistega in digitalnega prehoda do zdravstvenih in vesoljskih vprašanj, bi bilo treba sinergije in koristi upoštevati pri vseh teh temah.

2.33 Da bi bile sinergije izvedljive, mora financiranje temeljiti na pristopu, usmerjenem v rezultate, v celoti pa je treba uporabljati načelo tehnološke nevtralnosti.

3. **PREDLOGI SPREMEMB ZAKONODAJNEGA PREDLOGA EVROPSKE KOMISIJE**

Predlog spremembe 1

(povezano s priporočilom 1.3)

Člen 8(3)(b) se spremeni tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe EESO
Člen 8(3)(b) zavezanost na pravilih temelječemu odprtemu tržnemu gospodarstvu, vključno s poštenim in pravičnim obravnavanjem pravic intelektualne lastnine, spoštovanje človekovih pravic, kar je podprto z demokratičnimi institucijami;	Člen 8(3)(b) zavezanost na pravilih temelječemu odprtemu tržnemu gospodarstvu, vključno s poštenim in pravičnim obravnavanjem pravic intelektualne lastnine, spoštovanje človekovih pravic, kar je podprto z demokratičnimi institucijami***, ter spoštovanje mednarodnih načel miru in varnosti***;

Obrazložitev

Glej točko 2.11.

Predlog spremembe 2

(povezano s priporočilom 1.5)

V členu 3(2) se za (2)(b) doda cilj:

Predlog Komisije	Predlog spremembe EESO
	Člen 3(2)(b), dodatna točka ***spodbujati raziskave in razvoj inovativnih in varnih rešitev za cepitveno energijo, vključno z reaktorskimi sistemi in celotnim jedrskim gorivnim ciklom;***

Obrazložitev

Glej točke od 2.14 do 2.19.

Predlog spremembe 3

(povezano s priporočilom 1.5)

Za specifičnima ciljema 2(a) in 2(b) v Prilogi se doda cilj:

Predlog Komisije	Predlog spremembe EESO
	Specifični cilj 2(b), dodatna alineja ***Poleg dejavnosti, povezanih s cepitveno energijo, navedenih v okviru specifičnih ciljev 2(c) in 2(d) (varnost in zaščita, ravnanje z odpadki, veščine in kompetence)*** ***(i) podpirati razvoj tehnologij za proizvodnjo energije na podlagi cepitve, vključno z majhnimi modularnimi reaktorji in naprednimi modularnimi reaktorji;*** ***(ii) podpirati razvoj naprednih goriv in celotnih gorivnih ciklov;*** ***(iii) izboljšati rešitve za ohranitev in izboljšanje varnega delovanja obstoječih obratov;*** (iv) ***izboljšati oblikovanje evropskih ekosistemov za razvoj in sprejetje inovativnih rešitev za cepitveno energijo.***

Obrazložitev

Glej točke od 2.14 do 2.19.

Predlog spremembe 4

(povezano s priporočilom 1.7)

Člen 3(2)(d) se spremeni tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe EESO
Člen 3(2)(d) razvijati, ohranjati in uporabljati strokovno znanje in kompetence na jedrskem področju z izobraževanjem in usposabljanjem ter ***podpirati dostop*** do najsodobnejše raziskovalne infrastrukture, pri tem pa zagotavljati njeno dolgoročno vzdržnost in operativno odličnost, ter	Člen 3(2)(d) razvijati, ohranjati in uporabljati strokovno znanje in kompetence na jedrskem področju z ***ozaveščanjem,*** izobraževanjem ***na vseh ravneh*** in usposabljanjem ter ***podpiranjem dostopa*** do najsodobnejše raziskovalne infrastrukture, pri tem pa zagotavljati njeno dolgoročno vzdržnost in operativno odličnost, ter

Obrazložitev

Glej točke od 2.25 do 2.29.

Predlog spremembe 5

(povezano s priporočiloma 1.6 in 1.7)

Pod specifičnim ciljem 2(d) v Prilogi se doda nova alineja (vi):

Predlog Komisije	Predlog spremembe EESO
	(vi) ***Ozaveščanje o jedrskih vprašanjih in programu s komunikacijo in sodelovanjem s civilno družbo, vključno s predstavniki podjetij, delavcev in državljanov na splošno.***

Obrazložitev

Glej točki 2.24 in 2.27.

Predlog spremembe 6

(povezano s priporočilom 1.2)

Člen 12, za odstavkom 2 se doda nov odstavek:

Predlog Komisije	Predlog spremembe EESO
	Člen 12(2), nov odstavek ***Z odstopanjem od člena 27 Uredbe [o vzpostavitvi okvirnega programa Obzorje Evropa] se lahko MSP in drugim pridobitnim pravnim subjektom v okviru programa Euratom povrne do 100 % skupnih upravičenih stroškov za ukrepe v okviru raziskovalnih in inovacijskih ukrepov.***

Obrazložitev

Glej točko 2.8.

V Bruslju, 18. marca 2026

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Séamus BOLAND

PRILOGA

ZAKONODAJNA SLED

SEZNAM ZASTOPNIKOV INTERESOV, OD KATERIH JE POROČEVALEC PREJEL PRISPEVEK

Priprava tega seznama je povsem prostovoljna in je v izključni pristojnosti poročevalca. Poročevalec je pri pripravi mnenja TEN/864 – EURATOM – Program za raziskave in usposabljanje za obdobje 2028–2032 prejel prispevek od naslednjih zastopnikov interesov (organizacij in/ali samozaposlenih posameznikov):

Organizacije in/ali samozaposleni posamezniki

Newcleo

nucleareurope

Orano

Urenco